

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 22 lutego 2021 r.

Pozycja 39

POSTANOWIENIE z dnia 17 grudnia 2020 r. Sygn. akt Ts 110/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Jarosław Wyrembak,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej T.K., w sprawie zgodności:

art. 25 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 oraz Dz. U. z 2019 r. poz. 39) w zakresie, w jakim „dotyczy osób, które przed 1 stycznia 2013 r. nabyły prawo do emerytury na podstawie art. 32 ustawy”, z art. 67 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 9 lipca 2019 r. (data nadania), T.K. (dalej: skarżący), reprezentowany przez adwokata ustanowionego pełnomocnikiem z wyboru, wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego:

1. Decyzją z 19 kwietnia 2016 r. (znak: [...]), wydaną na wniosek skarżącego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (dalej: ZUS) przyznał mu emeryturę kapitałową w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego. ZUS obliczył wysokość świadczenia na podstawie art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748 ze zm.; dalej ustawa emerytalna), zaś – na podstawie art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej – pomniejszył podstawę obliczenia świadczenia o kwotę stanowiącą sumę emerytur pobranych przez skarżącego od 2010 r., tj. od chwili uzyskania przez niego prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym. Jednocześnie zawiesił wypłatę emerytury kapitałowej, ponieważ jej wysokość była niższa (mniej korzystna) niż emerytura dotychczas wypłacana skarżącemu.

Od powyższej decyzji skarżący odwołał się do Sądu Okręgowego w K. VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, który wyrokiem z 23 lutego 2017 r. (sygn. akt [...]) oddalił żądanie skarżącego o jej zmianę poprzez nakazanie obliczenia należnego mu świadczenia bez uwzględniania sumy emerytur pobranych przed osiągnięciem powszechnego wieku emery-

talnego. Skarżący zaskarżył powyższy wyrok w całości występując z zarzutem, że został on wydany z naruszeniem przepisów prawa z uwagi na błędną wykładnię art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej. Dodatkowo podniósł, że nie uwzględniono okoliczności, iż zmiana brzmienia tego przepisu, obowiązująca od 1 stycznia 2013 r., w zakresie, w jakim od emerytury z wieku powszechnego odliczane są kwoty pobranej wcześniejszej emerytury, nie może odnosić się do osób, które w dacie zmiany pobierały świadczenie emerytalne – byłoby to bowiem naruszenie zasady ochrony praw nabytych i zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa.

Wyrokiem z 6 marca 2019 r. (sygn. akt [...]), Sąd Apelacyjny w K. III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (dalej Sąd Apelacyjny), oddalając apelację skarżącego, podzielił interpretację art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej dokonaną przez Sąd Okręgowy. W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny wskazał, że wprawdzie prawo do emerytury powstaje z mocy prawa z dniem spełnienia wszystkich przesłanek wymaganych do jego nabycia, jednak niezbędne jest także potwierdzenie tego prawa w celu uruchomienia wypłaty ustalonego świadczenia w określonej wysokości. Wymaga to jednak złożenia stosownego wniosku, podlegającego rozpoznaniu w obowiązującym stanie prawnym. Sąd Apelacyjny podkreślił, że prawem nabytym jest prawo do emerytury po spełnieniu warunków ustawowych, a nie prawo do emerytury w określonej wysokości, która może być ustalona dopiero wtedy, gdy ubezpieczony wystąpi z wnioskiem o wypłatę tego świadczenia. Sąd podniósł także, że „ochronie konstytucyjnej podlega nabyte niezrealizowane prawo do emerytury (obejmujące warunki nabycia tego prawa, tj. wiek, staż itp.) od momentu jego nabycia z mocy prawa, natomiast prawo do emerytury w określonej wysokości powstaje dopiero w momencie ustalenia tej wysokości w związku z wystąpieniem przez uprawnionego ze stosownym wnioskiem”.

2. Skarżący wystąpił do Trybunału Konstytucyjnego ze skargą konstytucyjną kwestionując zgodność art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej w zakresie, w jakim „dotyczy osób, które przed 1 stycznia 2013 r. nabyły prawo do emerytury na podstawie art. 32 ustawy”, z art. 67 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji. Podniósł zarzut, że zaskarżony przepis narusza jego konstytucyjne prawa i wolności oraz zasady zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa oraz prawo do konstytucyjnie zagwarantowanego zabezpieczenia społecznego w zakresie, w jakim odnosi się do osób, które prawo do wcześniejszej emerytury nabyły przed 1 stycznia 2013 r., tj. przed dniem wejścia w życie kwestionowanej regulacji.

3. Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 12 grudnia 2019 r. skarżący został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi m.in. przez wyjaśnienie, w jaki sposób kwestionowany przepis narusza przysługujące mu prawa lub wolności wynikające z art. 67 ust. 1 Konstytucji. Skarżący odniósł się do zarządzenia pismem z 15 stycznia 2020 r. (data nadania).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, którego celem jest wyeliminowanie spraw niemogących podlegać rozstrzygnięciu merytorycznemu. Trybunał wydaje postanowienie o nadaniu skardze konstytucyjnej dalszego biegu, gdy spełnia ona wymagania przewidziane w ustawie oraz nie zachodzą okoliczności, o jakich mowa w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK.

2. W ocenie Trybunału, skarga konstytucyjna spełnia przesłanki przekazania do merytorycznego rozpoznania.

2.1. Skargę sporządził adwokat upoważniony przez skarżącego na mocy przedłożonego Trybunałowi pełnomocnictwa szczególnego.

2.2. Skarżący wyczerpał przysługującą mu drogę prawną, ponieważ od wyroku Sądu Apelacyjnego w K. III Wydział Prawa i Ubezpieczeń Społecznych z 6 marca 2019 r. (sygn. akt [...]) nie przysługuje żaden zwyczajny środek zaskarżenia. Dołączył do skargi rozstrzygnięcia potwierdzające wyczerpanie przysługującej mu drogi prawnej oraz poinformował, że nie wniósł nadzwyczajnego środka zaskarżenia.

2.3. Zgodnie z art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK, dochowany został trzymiesięczny termin do wniesienia skargi konstytucyjnej, bowiem powyższe orzeczenie, wraz z uzasadnieniem, zostało doręczone skarżącemu 10 kwietnia 2019 r., zaś skarga konstytucyjna wniesiona została do Trybunału Konstytucyjnego 9 lipca 2019 r. (data nadania). Udokumentowano też datę doręczenia powyższego rozstrzygnięcia, które wskazano jako ostateczne w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji.

2.4. Przedstawiono stan faktyczny sprawy i prawidłowo określono przedmiot kontroli, bowiem zakwestionowany w skardze przepis był podstawą prawną orzeczeń w sprawie, na tle której skarżący wystąpił ze skargą konstytucyjną.

3. Zakwestionowanemu w skardze konstytucyjnej przepisowi ustawy emerytalnej skarżący zarzuca niezgodność z art. 67 ust 1 w związku z art. 2 Konstytucji przez naruszenie przysługującego mu konstytucyjnego prawa podmiotowego do emerytury, ustalonego według zasad zgodnych nie tylko z obowiązującymi przepisami, ale także z zasadami konstytucyjnymi o charakterze ogólnym. Skarżący stoi na stanowisku, że na gwarantowane konstytucyjnie prawo do emerytury składa się prawo do uzyskania świadczenia pieniężnego, którego wysokość zależy m.in. od stażu pracy i osiągniętych zarobków. Skarżący wyraża także pogląd, że wprowadzenie zaskarżonej regulacji, która obowiązywała w dniu wydania decyzji emerytalnej ZUS, ale nie obowiązywała w chwili przejścia przez skarżącego na wcześniejszą emeryturę, naruszyło konstytucyjne prawo podmiotowe skarżącego do emerytury. W ocenie Trybunału, adekwatność wskazanych w skardze wzorców kontroli oraz trafność argumentów skarżącego w zakresie wywiedzenia i ewentualnego naruszenia jego prawa podmiotowego na gruncie art. 67 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji winny być ocenione w merytorycznym rozpoznaniu sprawy. Według przepisów u.o.t.p.TK, rozstrzygnięcie w tym zakresie wykracza bowiem poza ramy rozpoznania wstępnego skargi.

4. W związku z powyższym, a także zważywszy na to, że sformułowane przez skarżącego zarzuty nie są oczywiście bezzasadne, Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p. TK – postanowił nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.